

ЦЕТИЊСКИ ВЈЕСНИК

ИЗЛАЗИ СРИЈЕДОМ И СУБОТОМ.

Цијена: за Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна; ван земље 15 франака у злату.

Уређује: **ОДБОР**

Адреса: „Цетињски Вјесник“ — Цетиње; Adresse: „Le Courrier de Cetigne“ — Cetigne (Montenegro)

Поједини број 10 пара.

БРОЈ 6.

ЦЕТИЊЕ, СРИЈЕДА 20. ЈАНУАРА 1910. ГОД.

ГОДИНА III

Старим претплатницима

Као што смо рекли, обуставили смо шиљање листа свима који нијесу обновили претплату. Изузетак смо учинили само с оном господом, код којих претпостављамо да су се закаснили из случајних узрока, али да ће претплату ускоро послати. Не учине ли за који дан, бићемо принуђени и њима да обуставимо лист.

Администрација
„Цет. Вјесника“.

Цетиње, 20. јануара

Врло је тешко за нас питање, како то Никола Пашић, док није располагао фондом од преко милион и по динара, није могао да задобије ни један лист да га брани, а сад располаже са неколико листа, не узимајући ту у обзир „Самолураву“.

Кад је оно некада стојао пред пријеким судом, „Дн. Лист“ је био у служби такозване четврте партије, којој је главну снагу дала, по сведошци данашњег министра привреде господина Јакова Продановића, Пашићева војска, а преко-савски српски листови радикалске длаке морали су измишљати дописе из Биограда, јер се ни један од радикалаца, који данас висе о високе положаје као мачкови о дебелим сланинама, није усудио да мачкар и једне речце напише и пошаље, којом би га узео у заштиту. „Обзор“ и остали хрватски листови били су на страни Беча, а Беч на страни пок. Милана Обреновића. Председник уређивачког одбора „Србобрановог“ писмено и на потпис саопштава сарадницима, који су били случајно из Србије, да им се забрањује да пишу ружно о Србији (разумије се званичној).

Само је један једини имао смјелости да код преко-савских српских листа, последије преко листа њемачких, чешких и руских узме у заштиту Пашића и остале оптуженике, губећи из вида своје личне интересе (и он је последије био прогнан из Биограда), и па тај једини случајно није био Пашићевац, ни радикалац. Чинио је то у осјећају дужности као јаван радник, и никада од тога доцније није правио ни моралан, ни материјалан капитал. Данас, кад Пашић располаже са више од милион и по динара „за достојније“ послове, он је противу његовог несрпског рада, а уз њега су сви, који су негда, кад није имао сучим да их обрадује, били противу њега, у служби његових непријатеља, или у служби пријатеља његових непријатеља, или су, најзад, били равнодушни.

Е то не можемо да одгоненемо, мањ ако бисмо позвали у помоћ пророка Исајију, који је казао: „Сунце познаје зајад свој и мага-

рад јасле господара својега“ (Књига пророка Исајије, гл. I. стих 3.)

И ако данас има доста листова на расположењу, Пашићу изгледа да му слабу корист доноси у погледу хајке на Црну Гору. Изгледа му, да „Цетињски Вјесник“, који се сада свуда чита гдје има мјеродавних Срба, парализује дјелство његових хрта и огара у штампи, и да му зато ваља потражити помоћи у штампи страног.

У Русији није могао продрети. Тамо се добро зна шта је Црна Гора и како је у њој. У Њемачкој такођер, јер у Берлину нема Пашић никаквога сљепог послушника под титулом посланика. Од како су противу цареве воље премјестили пок. Мишићевина, Србија у Берлину нема свога заступника, јер га није желео моћни и горди цар Виљем.

Остала му је Француска. Ту Пашић има свога пуномоћника, и ту му је могуће било да задобије „Журнал де Деба“, да му прими један у Биограду написан чланак противу Црне Горе. Данас Пашићева политика има једне кристалне тачке: хајку противу Црне Горе и провинцијалног радиона изгледа, и да је тај његов пуномоћник долазио у Биоград, јер се овај чланак у „Журналу де Деба“ чудновато слаже с временом његовога доласка и повратка у Париз.

Пашићева политика је увијек подземна, подмукла, сакривена — да се Власи бајаги не сјете. Али она рије као кртица увијек плитко, тако да јој се траг види и да је можете лако ухватити. Овдје смо је ухватили по садржини чланка, који је исти са садржином српских листа, који му стоје на расположењу.

С доброћудном равнодушносту гледамо ми одавде на ове очајне напоре његове, који сад заобилази чак око Француске, не би ли нам што год нахудио, а што српски народ скупо плаћа. Задобио је „Журнал де Деба“, али то није Француска. У Француској се, такођер, као и у Русији, зна добро шта је Црна Гора и како је у њој. Она има једно будно око на Цетињу. Сасвим су јој зато излишни чланци из Пашићеве кујне.

Нада се да ће успјети новинарским притиском. Господар и Црна Гора, који су умјели одстојати на страшним мјестима гдје су падале главе од силних турских ордија, сад ће да се уплаше од новинарске пресије. То може само Пашић да мисли. Резултат је супротан, а трошкове плаћају они које Пашић том пресијом мисли да помогне. Ови имају пуно разлога да кажу: „Сачувајнас, Боже, лудих пријатеља“. Њихова би судбина била куд и како

блажија, и не само у овој јубиларној години, него и много прије, да им овако луди пријатељи нијесу овако лудо прискакали у помоћ.

Навни људи ако мисле да им Пашић и његови листови прискачу у помоћ што искрено желе да им помогну. Не. Њима до њих није стало, него хоће да се њиховом несрећом користе да могу дизати хајку на Црну Гору. Јер да им је истински стало до њихове боље судбине, овако мједвеће услуге не би им чинили.

Успјех им је споредан, али кад би успјели, јавили би се као спасиоци и затражили би да им услугу услугом врате — опет противу Црне Горе. Онда би им дуговали благодарносту, а кривци би и опет били они, противу којих Пашић данас војује.

Успјети неће. Гдје је Пашић, ту нећемо да будемо ми; с ким је Пашић, с њима нијесмо ми. Што год Пашић потпомаже, то је противу нас и ми нећемо ништа испунити што он тражи. Мачкар испољавао то и пре „Журнал де Деба“, јер ће то и даље пошљедњим дјелима противу Црну Гору. Ми ћемо се одлучив и тек кад он и његови хрта и огара штампани. Онда ће он, што будемо учинили, бити дјело наше слободне воље и наше слободне уздржаности, за шта нико неће имати да благодари Пашићу и његовим хртима и огарама. За ма што год буде обавезан.

Чупамо се у кући, а не видимо да нам непријатељи полако дижу кров са главе. Збуњени у међусобној завади, не видимо шта око нас бива и како други напредују, како нас претичу. А претичу нас, јер су њихове снаге слободне, нијесу спутане међусобним ратовањем. А ми ратујемо што тако хоће кобни (по Српство) Пашић.

Аустро-Угарска запела да се пошто по то измири с Русијом, наравно на нашу штету; Турска нам гони народност грђе по под апсолутизмом; Француска неће да жртвује ни гроша за интересе Србије, јер хоће да је у добрим односима с Аустро-Угарском; у Босни и Херцеговини се спрема златна Ерисова јабука у виду некаквога уставног живота, око кога ће се народ забунити; велика политика европских силних држава очевидно се води првенствено у корист њих самих, при чему интереси малих држава, ако их у тој општој јагми не буду умјели запазити и обезбиједити, пропадају, а ми, Србија и Црна Гора, ми представници јавнога живота нашег, не радимо ништа друго него што хоће Пашић — ништа друго него се нападамо и бранимо и своје мизерије почињемо да протуримо и кроз француску штампу. Циганскије

черге од ове наше данас нигдје под овом капом небесном нема.

Тако хоће Пашић. Његов уски хоризонт не може да схвати шта ради, нити може да заведе какву српскију политику, политику већег концепта. Од како је он има само једну политику — политику раздора и себичних интереса. Све је друго запустио. Створио је раздор у Србији и разорио ту земљу; пренио је отров спекулативног радикализма у Српство преко Саве и Дунава те и ту створио грдну заваду и растројио народ; злим радом упропастио је Свете Дечане; проиграо је српску ствар у Старој Србији и Мађедонији; ову данас сасвим напустио и уступио ономе с ким је до јако подмукло ратовао; отуђио је Њемачку при додјеливању лиферирације топова, а кад је војна комисија била на страни њене индустрије, а Њемачка нам се последије осветила у питању анексије Босне и Херцеговине, јер се одлучила противу нас и тим ријешила процес на штету нашу. Одлучивао је провинцију, али смо зато изгубили Босну и Херцеговину. Прије анексије писало се и радило противу србијанске војске, а кад је дошла анексија Србија је стојала гола као пиштољ, моћна само да ларма. Војска се пуштала кућама, остало је само по десет и дванаест момака у чети, јер је требало новаца за агитације и изборе и Скупштине, које су трајале по десет мјесеци, расправљајући партиске свађе. Напошљетку требало је разорити и оно што је случајно остало не разорено: добри односи са Црном Гором. И то је покидао, грдну хајку дигао је на нас, па је чак и бомбе слао, и — у томе нас је затекла анексија. Код великих сила није задобио за српску ствар никога, Њемачку је озлоједио и она се одлучила противу нас, Србију је растројио и оставио без војске, а Црну Гору отуђио. Демон да је на томе радио више не би могао урадити, нити би боље умно угодити да га ша општа ствар пропадне.

Сад ту политику Пашић наставља. Сад хоће да захвати и у француску штампу.

Бујрум!

А ми ћемо чинити своје.

Полемика

Да и не.

Добро уређивани биоградски лист „Правда“ осврће се на писање „Цетињског Вјесника“ и надовезује своја мишљења, од којих су нека правилна, друга нијесу.

За наш лист вели „да ништа не пише што не би одговарало интенцијама највиших кругова на Цетињу“. То је тачно. Али не би тачно било ако би се из тога извело, да „највиших кругова“ инспиришу лист. То не. Овдје је случај, да је разумијевање државне задаће, правда,

Нова комета. У Јоханесбургу угледаана је најприје нова комета, а исто тако опазили су је неки и код нас прошлог понедељника између 6 и 7 сати. Њен доста свијетла и дугачак реп био је управљен навише, а посматрана са звјездарница њен је реп имао петнаест зракова и био је дужи од десет мјесечевих пречника.

Исправка. У прошлом броју нашег листа у вијести „Протест“ послије имена: г. г. Јово Голијанин, Мило Томашевић и Јово Јовановић требало је доћи и ријеч *осталих*, што је непажњом коректора испало, пошто се поменута билешка односила и на остале потписнике захтјева за подизање пута Никшић—Грахово—Рисан, те молимо да се ова омашка исправи.

Вјерење. Г. Дим. И. Јевтовић — Полимац, скулптар, наставник српске гимназије и девојачке школе у Пљевљима, вјерио се са г-ђицом Љепосавом Карабјелићевом из Биограда. Честитамо!

Вријеме. Послије снијега настали су кишевити дани, те се киша непрекидно излијева.

Књижевност

Позив на пртплату. Средно сам и дао у штампу моју прву књигу јуначких pjesама народних, (из моје целокупне збирке од преко 120 јуначких pjesама) које сам за пошљедних 10 година прикупио из свију крајева Црне Горе, Херцеговине и Српска Приморја.

Књига ће изићи око 20 штампаних табак са одобреном садржином — досле нештампаних — pjesама о четовањима, бојевима и мегданима разних племена и крајева, из новијега доба наше сјајне прошлости.

О значају јуначких pjesама излишно би било на дужи резоновати, кад се већ зна: шта је pjesма вековима била, и колико је она допринијела мученичком по витешкиме народу српском; те будући су и ово такве pjesме, — чиста поезија народа српскога, у којој блистају свијетли примјери наших славних предака, неморних челик — бораца „за крст часни и слободу златну,“ — примјери, који у срцима млађих генерација расприрују жар љубави к Отаџбини и Пријестолу, и у опште којима се његују и подржавају витешке врлине у народу — потпуно сам увјерен: да ову моју збирку, као и друга дјела ове садржине, није нужно препоручивати и истицати њихову вриједност, нарочито у народу од поноса и славољубља, чији ратнички дух стоји на крајњој висини, те којему су и јуначке pjesме уз миле звуке танкијех гусала толико омиљене.

Књига ће се штампати у Штампарији Књ. Министарства Војног, најдаље до Ђурђева-дне ове год. а цијена јој је за претплатнике из унутрашњости *само 2 перпера*, а ван Црне Горе *2-50 круне*.

Претплатници, чија имена са претплатом стигну до тога рока, штампаче се при крају књиге, а скупљачи добијају сваку једанајесту на дар, или новац за исту кога могу и сами задржати.

Новац и спискове претплатника ваља слати потписаном, (на адресу: *Цетиње — Montenegro*).

Овим апелујем на моје другове, пријатеље, познанике и све честите Србе, да се својски заузму око растурања ове моје прве књиге, као и да са тиме послом похитају, јер ће се збирка штампати у онолико примјерака колико се јави претплатника.

Српске и словенске листове уљудно молим да овај „Позив“ изволе донијети. Цетиње, на Савин-дан 1910.

Ђорђе М. Драговић,
пјешадијски капетан.

Календар „Уједињено Српство“. Друга је година како лист „Уједињено Српство“, у Чикагу, Америци, издаје календар „Уједињено Српство“. То је први српски народни календар у Америци. Крај лијепог уређеног календарског дијела, он доноси илустрације и забавни дио. Од илустрације су: Краљ Петар, Књаз Никола, Тафт, председник Сједињених Држава, гувернер Илиноиса, принцеза Јелена, Књазина Наталија, престолонашљедник А. Карађорђевић, Краљевић Ђорђе, Књаз Мирко, Књаз Петар, Стојан Новаковић, д-р Владан Ђорђевић, д-р Л. Томановић, бригадир Ј. Вукотић, проф. Мих. Пупин, посвета заставе друштва

„Св. Саве“ у Кливеланду, Чедо Мијатовић, Петар Кочић, Шпиро П. Калуђеровић, пред православном црквом у Чикагу, † Митрополит Фирмилијан, архимандрит Кирило Митровић, архимандрит С. Дабовић, поп Саво Војводић, Месина послније ерушине, хартер друштва, „Грахово“, Росе у Б. Которској, народно весеље у Далмацији хрватска гласба „Соко“, Лазар Кривокапић, Анђелија Сандићева, д-р Корнелија Ракићева, Лабуд Гојнић, Живко Драговић, Никола С. Јовановић, Јован С. Пламенац, Миђун Павићевић, Душан Радовић, Борислав Сл. Милић, Томо Срђеновић, трка, Боко-Которски Залив, Дуждева палата у Мљенима и т. д. са описом слика. У забавном дијелу налазе се написи: pjesме Д. Даскаловића, М. Павићевића, Ал. Шантића, Слободана, В. Зефирића, Дионисија и т. д. и приповијетке: Борислава Сл. Милића, Сава Руменића, поп Риста Чупића и т. д. као год и други многи забавни прилози. Календар износи 216 страница без огласног дијела и добро ће доћи нашој браћи у Америци, као што најтоплије препоручујемо и свакој српској кући. Цијена је према величини и градиву врло незнатна, 50 центи. Календар „Уједињено Српство“ требало би да има свака кућа у Црној Гори.

Изашла је књига под насловом: **О Амнестији, у вези са питањем о судској одговорности завјереника** од Живојина Перића, професора београдског универзитета, а у пријеводу од г. Ј. К. Оригинал је написан на француском језику. Име г. Живојина М. Перића довољна је препорука за ову књигу. Цијена је динар и по (перпер и по). Издање је власништва *Смотре*.

Ми је топло препоручујемо свима који се интересују правним питањима.

Изашле су **pjesме Дим. М. Јевтовића Полимаца**. Цијена је један динар (перпер). Ко жели да има једно лијепо штиво, нека набави ове pjesме, јер оне заслужују нашу препоруку. Ове pjesме не спадају у обични производ, већ имају духа и поезије, а предшу чистим осјећајима и узвишеним патриотизмом.

Лист „Лира“. Позив на претплату тамбурашког инструменталног листа „Лира“ који излази сваког 25. дана у мјесецу: „Лира“ ће доносити само нове неиздане ефектне — у даком слогу приређене композиције. Садржај „Лире“ биће политички, ирве, забавни, књижевни, хумористични дво и тропјени — (којима је подметнута и црна тамбурашка и гласовирска пратња те гласовирски зборци уз пратње тамбурашког збора. — Први број „Лире“ изаћи ће у јануару и стаће 10 К. годишње 5 К. полугодишње. Појединачни бројеви 1 К. 20 Фил. Претплату прима управа „Лире“ у Ljubljani (Крањска, Austrija), Sodna ulica br. 4, II. kat.

НАША ПОШТА

Скадар. Г. Кости Станићу. Десет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ примили смо и хвала, али то не стиже за цијелу годину. Да претплата буде измирена до краја године ваља да нам пошљете још перпера 4-25, пошто је цијена ван Црне Горе 15 франака у злату (перпера 14-25). Ако овако остане претплата ће Вам истећи 10. септембра т. г.

Вир-Пазар. Општинској Управи. Лист није остављен, него се редовно шиље, а зашто нијесте примили 4. број, ко ће знати. До нас није кривица. Послали смо Вам накнадно.

Никшић. В. Ђ. Петровићу. Примили смо пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године и хвала.

Никшић. Г. Соке С. Видовић. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Велимље. Управи Читаонице. Примили смо десет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за годину 1910. и хвала.

Колашин. Браћа Марићи. Погријешно смо донијели „Мисић“. Сад је исправљено, а дошло је отуда, што сте се нејасно потписали.

Колашин. Рајковић или Гојковић? Примили смо претплату од десет перпера и слали смо лист на адресу Рајковића. Добијам писмо у ком нам се јавља, да се не зове Рајковић него Гојковић, и ми окренусмо да шиљемо Гојковићу. Сад се јавља Рајковић и жали се да није примио све бројеве и ми му ономадне накнадно посламо све. Међутим ми смо само једну претплату примили, не двије. Сад или ју је послао Рајковић, или Гојковић, јер потпис на упутици такав је да се може прочитати и овако и онако, само не тако да су објојца послали. Међутим (нека буде споменуто) на писму, ком се ономадне јавља Рајковић, потпис гласи Раковић, а говори у име Рајковића.

Молимо да нам се објасни, а лист ћемо од сад слати само г. Гојковићу.

Шавник. Читаоници. Десет перпера претплате на „Цетињски Вјесник“ примили смо и хвала.

Ријека. Г. Стевану Пејовићу. Примили смо пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године. Хвала.

Никшић. Г. Обрену Попари. Пет перпера претплате на „Цетињски Вјесник“ примили смо и хвала.

Подгорица. Г. Шућрије еф. Лукачевићу. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Администрација
„Цетињског Вјесника“

Огласе

„Цетињски Вјесник“ прима огласе по умјереној цијени.

Сваки, који што има на продају, или жели да да под најам

(офит), или да купи а не зна гдје ће то наћи, најбоље ће учинити ако се огласом кроз овај лист обрете на јавност. За огласе ваља се обратити

Администрацији
„Цет. Вјесника“.

Овијем јављамо друговима, својти и пријатељима, да ћемо у неђељу 24. ов. мј. у Влашкој цркви у 10 сати прије подне давати парастос својем непрежањеном брату, односно ујаку

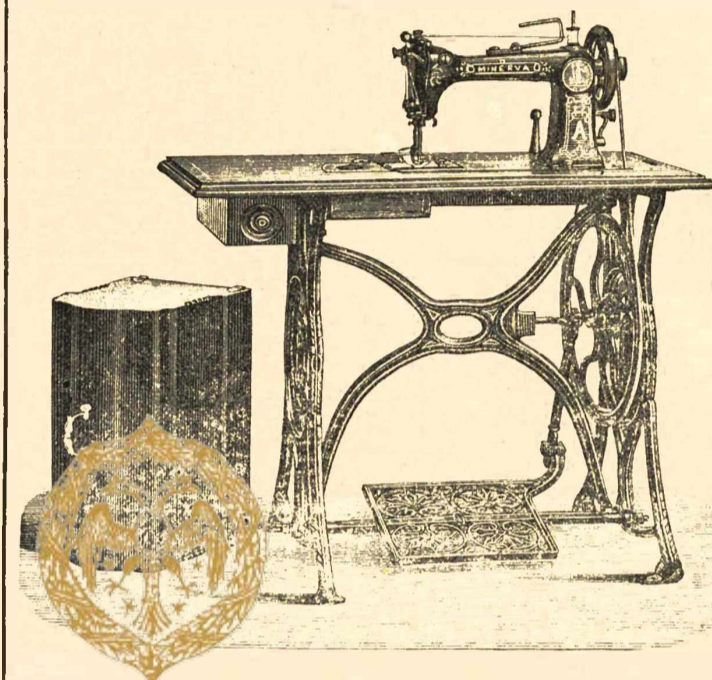
† Радославу Берберовићу

који се 12. ов. мј. пресели у вјечност у Одеси (Русији).

Цетиње, 19. јан. 1910.

Ожалошћени: Мило Милетић и кап. П. Мартиновић с породицама.

На знање! На знање!

Поред моје досадање радње, примно сам се заступништва фабрике машина

„Минерва“

чија је солидност чувена по свијету; те могу свакоме препоручити ко потребује шиваћих машина, да неће бити преварен.

Машина има за: фамилије, терзије и црвљеаре од двије врсте.

Цијене су испод сваке конкуренције

Како за цијене тако и за исплате треба се обраћати
5-6 МИТРУ ЛИСИЧИЋУ

ЂУРЂЕ
СРНОЈЕВИЋ
ОБЈАВА

Ријешњем Књ. Цр. Министарског Савјета од 4. децембра 1909. број 360.

Главна Овлашћена Међународна Агенција за путовање

Мартиновић — Банац

НА ЦЕТИЊУ

добила је дозволу да отвори за сву Црну Гору своју Агенцију за преважање црногорских путника, који са исправним документима намјеравају путовати у Сјеверну и Јужну Америку као и за унутрашњост Америке.

Ово Друштво положило је кауцију Књ. Цр. Влади

ОД 20.000 ПЕРПЕРА

за гаранцију, да ће све своје обавезе правилно вршити, и да ће сви црногорски путници уживати на путу исте удобности и законске заштите, као и сви они путници чијим друштвима путовали буду, наиме енглешким, талијанским, француским, американским, аустро-американским и њемачким, и то овијем линијама:

За Нев-Јорк и Калифорнију преко Хавра, Хамбурга, Ливерпула, Трста и Фијуме за Монте-Видео и

Буенос Ајрес
Пунта Арена
Валпарајсо

преко Ђенове

Иквикве
Аукланд

Нев Зеланду

Аустралију и

Африку

преко Бариа и Напуља

Пошто је ова Агенција међународна и постоји у вези са свијем свјетскијем друштвима са највишим и најбржим парабродима, међу којима они из Ливерпула океан за пет дана прелазе.

Цијене су најповољније и искључива је свака превара и шпекулација.

За путне карте из цијеле Црне Горе као и дана одласка и трајање путовања треба се обраћати овој Агенцији на Цетињу, Подгорици и Никшићу.

Телеграфска питања: Банац.

Мартиновић — Банац